

έτσι είναι φανερό ότι το μίσος και οι επιθέσεις που εκδηλώνονται εναντίον τους δεν έχουν μόνο ή κυρίως θρησκευτικές ρίζες...

Και μια λεπτομέρεια: Άραγε η Σοσιαλιστική Διεθνής και ο πρόεδρος της δεν γνώριζαν τι φιλοξενούσαν στην αγκάλη τους;

Πέτρος Παπακωνσταντίνου*

Τυνησία, το πρώτο «Αργεντινάσο» στη Μεσόγειο!

Γεγονός ιστορικών πραγματικά διαστάσεων –για την Τυνησία, για τα αραβικά κράτη της Μέσης Ανατολής, αλλά και για την Ευρώπη– μπορεί να αποδειχθεί η ανατροπή του διεφθαρμένου δικτάτορα Ζίνε Αλ Αμπιντίν Μπεν Άλι από τη λαϊκή εξέγερση που συγκρόνησε επί εβδομάδες τη χώρα παίρνοντας χαρακτηριστικά πραγματικής επανάστασης.

Ο 74χρονος Μπεν Άλι, που κυβερνούσε τη χώρα του από το 1987 με την υποστήριξη της Δύσης, κατέφυγε μαζί με την οικογένειά του στη Σαουδική Αραβία, ενώ η λαϊκή εξέγερση, αντί να ανακοπεί από τις δολοφονίες δεκάδων διαδηλωτών, απειλούσε να καταλύσει άμεσα την εξουσία, με τους εξεγερμένους να καταλαμβάνουν αστυνομικά τμήματα και δημόσια κτήρια. Οι καταιγιστικές εξελίξεις προκάλεσαν ρωγμές στο εσωτερικό του καθεστώτος, πιθανότατα δε ήταν ο στρατός που ξανάγκασε τον Μπεν Άλι σε παραίτηση, αναθέτοντας την εξουσία στον πρωθυπουργό Μοχά-

μεντ Γκανούσι, ο οποίος θα προσπαθήσει να δρομολογήσει μια συντεταγμένη μεταπολίτευση σε αβέβαιο σκηνικό, με τους δρόμους να βράζουν.

Η ανατροπή του πρώτου αραβικού, απολυταρχικού καθεστώτος από μια αυθόρμητη λαϊκή εξέγερση, που δεν καθοδηγείται από καμία οργανωμένη πολιτική δύναμη –είτε της αστικής, κοσμικής αντιπολίτευσης, είτε των ισλαμιστών– αποτελεί ορόσημο για τον αραβικό κόσμο. Η πιθανότητα να παίξει καταλυτικό ρόλο για ένα φαινόμενο ντόμινο που θα παρασύρει κι άλλα αντιδραστικά, αραβικά καθεστώτα δεν μπορεί να αποκλειστεί, πολύ περισσότερο που η Αλγερία και η Αίγυπτος επίσης συγκλονίστηκαν τις πρώτες μέρες του 2011 από μαζικές διαδηλώσεις, ταραχές και εξεγέρσεις. Ιδιαίτερα η ανατροπή του «τελευταίου Φαραώ», φιλοαμερικανού και συνεργάτη των Ισραηλινών προέδρου της Αιγύπτου Χόσνι Μουμπάρακ θα έχει δραματικές συνέπειες στα γεωπολιτικά δεδομένα ολόκληρης της Μέσης Ανατολής.

* Αναδημοσίευση από το aristerovima.gr.

Οι ηγέτες της Δύσης αντέδρασαν με ταρτούφεια υποκρισία στα γεγονότα. Ο Νικολά Σαρκοζί αρνήθηκε πολιτικό άσυλο στον Μπεν Άλι, ενώ μέχρι χθες τον στήριζε προκλητικά (μάλιστα, Γαλλία και Ιταλία είχαν ευλογήσει την προωθημένη εμπορική συμφωνία Ε.Ε. – Τυνησίας το 1998), υποστηρίζοντας ότι αποτελεί το μόνο υπαρκτό ανάχωμα απέναντι στον ισλαμικό φονταμενταλισμό. Επιπλέον, το καθεστώς Μπεν Άλι, όπως και το καθεστώς Μπουτεφλίκα στην Αλγερία, και εκείνο του Μοχάμεντ στο Μαρόκο, λειτουργούσαν ως τοπικοί χωροφύλακες της Ε.Ε. αναχαιτίζοντας τις μεταναστευτικές ροές προς την Ευρώπη. Όσο για τον Μπαράκ Ομπάμα, έσπευσε να χαιρετίσει την εξέγερση... μετά την ανατροπή του Μπεν Άλι, ενώ τα αμερικανικά μέσα ενημέρωσης προσπάθησαν να την εμφανίσουν ως μία ακόμη «βελούδινη επανάσταση», σαν κι αυτές που εκτυλίχθηκαν στην Ανατολική Ευρώπη με σπόνσορα το Ίδρυμα Σόρος – από εδώ και η αμερικανιά περί «επανάστασης του γιασεμιού».

Στην πραγματικότητα, η εξέγερση της Τυνησίας κάθε άλλο παρά βελούδινη υπήρξε. Η αφορμή δόθηκε από ένα τραγικό γεγονός στις 17 Δεκεμβρίου: Εκείνη τη μέρα ο 26χρονος Μοχάμεντ Μπουαζίζι στάθηκε μπροστά σε ένα κυβερνητικό κτήριο, έβαλε βενζίνη στα ρούχα του κι άναψε τον αναπτήρα, για να λαμπαδιάσει και να μεταφερθεί στο νοσοκομείο με βαρύτατα εγκαύματα (θα υπέκυπτε τελικά στις 4 Ιανουαρίου). Πτυχιούχος πανεπιστημίου, ο Μοχάμεντ ήταν άνεργος και αναγκαστόταν να πουλάει λαχανικά στο δρόμο για να επιβιώσει. Όταν η αστυνομία του πήρε το εμπόρευμα γιατί δεν

είχε άδεια, το ποτήρι της απελπισίας ξεχείλισε και τα υπόλοιπα ακολούθησαν.

Το απονενομημένο διάβημα του Μπουαζίζι έδρασε ως πυροκροτητής για να κατεβάσει στους δρόμους εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους, κυρίως νέους, που είδαν στο πρόσωπό του τον εαυτό τους. Τις επόμενες εβδομάδες οι αιματηρές διαδηλώσεις πολλαπλασιάστηκαν με ρυθμούς χιονοστιβάδας, με μορφές που παραπέμπουν σε συνδυασμό κοινωνικής Ιντιφάντα και αραβικού Αργεντινάσο. Αποδείχθηκε περίττρανα ότι το δίλημμα «διεφθαρμένα, απολυταρχικά, κοσμικά καθεστώτα ή ισλαμικός φονταμενταλισμός» είναι πλαστό κι ότι η δημοκρατία στον αραβικό κόσμο δεν θα 'ρθει από τα αμερικανικά όπλα αλλά από τις λαϊκές μάζες.

Το μήνυμα της Τυνησίας δεν περιορίζεται στον αραβικό κόσμο αλλά απευθύνεται και στην απέναντι πλευρά της Μεσογείου: Πράγματι, η Τυνησία ήταν μέχρι χθες υπόδειγμα οικονομικής ανάπτυξης κατά τα πρότυπα της νεοφιλελεύθερης ορθοδοξίας, με την αύξηση του ΑΕΠ να ξεπερνάει το 5%. Όπως συμβαίνει όμως και στην Ευρώπη και στην Αμερική, η οικονομία της ακολουθούσε το πρότυπο της “jobless recovery”, της ανάκαμψης χωρίς θέσεις εργασίας, με εκτίναξη των κοινωνικών ανισοτήτων. Από αυτή την άποψη, η ανατροπή του Μπεν Άλι υπήρξε όχι μόνο η πρώτη έξωση Άραβα απολυταρχικού ηγέτη, αλλά και η πρώτη κοινωνική εξέγερση στη σκληρά δοκιμαζόμενη ευρωμεσογειακή περιφέρεια.

Το 2011 ξεκίνησε δυσοίωνα για τους κυρίαρχους κύκλους. Τα ελικόπτερα δουλίζουν ήδη στο ρελαντί...